

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Optimalizace veřejných služeb na municipální úrovni

Dagmar Šandová

Bakalářská práce

2018

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Dagmar Šandová**
Osobní číslo: **E15295**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Veřejná ekonomika**
Název tématu: **Optimalizace veřejných služeb na municipální úrovni**
Zadávací katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Záměrem práce je charakterizovat vybrané veřejné služby poskytované na úrovni obcí, analyzovat aktuální stav a způsob jejich poskytování ve vybrané obci a prostřednictvím vybraných přístupů zhodnotit potřebnost daných služeb ve zkoumaném území a navrhnout vhodné řešení s ohledem na socioekonomické podmínky dané obce.

Osnova:

- Charakteristika územní samosprávy a příslušných poskytovaných veřejných služeb.
- Charakteristika přístupů k hodnocení způsobů poskytování veřejných služeb na úrovni obcí.
- Analýza poskytovaných veřejných služeb ve vybrané obci.
- Zhodnocení současného stavu poskytovaných veřejných služeb a návrh doporučení pro racionalizaci zvolených veřejných služeb ve vybrané obci.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

HORZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. Základy organizace veřejné správy v ČR. 3. upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 248 s. ISBN 978-80-7380-459-6.

NAHODIL, F. Veřejná správa a financování veřejného sektoru. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. 368 s. ISBN 978-80-7380-536-4.

POMAHÁČ, R. Veřejná správa. V Praze: C.H. Beck, 2013. 316 s. ISBN 978-80-7400-447-6.

SLAVÍK, J. Marketing a strategické řízení ve veřejných službách: jak poskytovat zákaznický orientované veřejné služby. Praha: Grada, 2014. 192 s. ISBN 978-80-247-4819-1.

STEJSKAL, J. a kol. Teorie a praxe veřejných služeb. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 259 s. ISBN 978-80-7552-726-4.

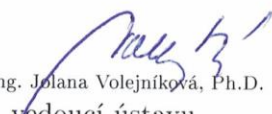
Vedoucí bakalářské práce:
Ing. Martin Sobotka, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2017**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2018**

doc. Ing. Romana Provozničková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2017

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako Školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47 Sb. zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 6. 2018

Dagmar Šandová

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Martinu Sobotkovi Ph. D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady a poskytnuté materiály, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce a své rodině za podporu po celou dobu studia.

ANOTACE

Tato práce se zabývá veřejnými službami poskytovanými na municipální úrovni, jejich charakteristikou a členěním. Podrobněji je zde uvedeno poskytování služby obecní policie, její historie a fungování. Další část práce se zabývá poskytováním veřejných služeb vybranou obcí, zpracováním získaných dat a následné zhodnocení.

KLÍČOVÁ SLOVA

Veřejná správa, veřejné služby, obce, městská policie, město Chvaletice, zákon o obcích č. 128/2000 Sb., zákon o obecní policii č. 553/1991 Sb.

TITLE

THE OPTIMALIZATION OF PUBLIC SERVICES WITHIN MUNICIPAL LEVEL

ANNOTATION

This thesis is concerned with public services provided within the municipal level, their characteristics and structure. It is mainly focused on the municipal police service, its history and operations. Next part of the thesis deals with public services of the specific municipality, it works with acquired data and offers final evaluation.

KEY WORDS

Public administration, public services, municipality, municipal police, town of Chvaletice, municipal law number 128/2000 legal code, municipal police law number 553/1991 legal code

Obsah

Úvod	11
1 Charakteristika veřejné správy	12
1.1 Státní správa	13
1.2 Samospráva	13
2 Obce	15
2.1 Druhy obcí	15
2.2 Orgány obcí	16
2.2.1 Zastupitelstvo obce	16
2.2.2 Starosta	17
2.2.3 Rada obce	18
2.2.4 Obecní úřad	18
3 Veřejné služby	20
3.1 Členění veřejných služeb	21
3.2 Financování veřejných služeb	21
3.3 Hodnocení kvality veřejných služeb	22
3.4 Smart Administration: Model „dělat správné věci správně“	23
4 Město Chvaletice	25
4.1 Svazek obcí	26
4.2 Technické služby města Chvaletice	28
4.3 Pečovatelská služba ve městě	29
4.4 Městská knihovna	29
5 Obecní policie	31
5.1 Zřizovatel obecní policie	31
5.2 Charakteristika obecní policie	32
5.2.1 Řízení obecní policie	32
5.2.2 Pracovníci obecní policie	33
5.2.3 Povinnosti a pravomoci strážníka	35
5.3 Městská policie města Chvaletice	36
6 Analýza současného stavu činnosti MPCH	38
6.1 Analýza dle Smart Administration	38
6.2 SWOT analýza	39
6.3 Zpracování získaných dat o činnosti MP	41
7 Doporučení pro optimalizaci činnosti MPCH	45
7.1 Sdílení služeb s jinými obcemi	45
7.2 Poskytnutí služeb dalším obcím	46

Závěr	47
Použité zdroje	49

Seznam tabulek

Tabulka 1: Stanovení počtu členů zastupitelstva	16
Tabulka 2: Přehled obcí s OP/MP dle statusu obce	32
Tabulka 3: Počet zaměstnanců OP/MP (2017)	34
Tabulka 4: Rozpočet města Chvaletice-Bezpečnost a veřejný pořádek (v tisících Kč)	37
Tabulka 5: Matice SWOT analýzy-MPCH	40
Tabulka 6: Rozpočty vybraných měst s MP.....	41
Tabulka 7: MPCH-počet řešených přestupků na území města Chvaletice	42
Tabulka 8: MPLB-počet řešených přestupků na území města Chvaletice	44

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma veřejné správy v ČR.....	13
Obrázek 2: Model „Dělat správné věci správně“	24
Obrázek 3: Poloha města Chvaletice.....	26

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
PČR	Policie České republiky
OP	Obecní policie
MP	Městská policie
MVCR	Ministerstvo vnitra České republiky
MPCH	Městská policie města Chvaletice
MPLB	Městská policie města Lázně Bohdaneč
SMOČR	Svaz měst a obcí České republiky
Sb.	Sbírka zákonů

Úvod

Tématem bakalářské práce jsou veřejné služby poskytované na municipální úrovni, tedy co nejbližší občanům. Jejím cílem je charakterizovat vybrané veřejné služby poskytované na úrovni obcí, analyzovat aktuální stav a způsob jejich poskytování ve vybrané obci a prostřednictvím vybraných přístupů zhodnotit potřebnost daných služeb ve zkoumaném území a navrhnout vhodné řešení s ohledem na socioekonomické podmínky dané obce.

V první kapitole je uvedena charakteristika veřejné správy a její rozdělení na státní správu a samosprávu. V souvislosti se samosprávou je další kapitola věnovaná územně samosprávným celkům, jimiž jsou mimo jiné obce. Tady jsou charakterizovány druhy obcí a podrobněji také jejich jednotlivé orgány, jimiž jsou zastupitelstvo obce, starosta, rada obce a obecní úřad.

Třetí kapitola se zabývá veřejnými službami, jejich členěním, financováním a hodnocením. Obsahem čtvrté kapitoly je analýza poskytování veřejných služeb vybrané obce, kterou je město Chvaletice. Nejdříve je uvedena stručná historie a charakteristika města. Město jako takové poskytuje svým občanům celou řadu služeb a v této práci je vybráno několik z nich. Jde o svoz komunálního odpadu, technické služby města, pečovatelská služba, činnost městské knihovny a podrobněji je rozebrána činnost městské policie města Chvaletice.

Jednou z veřejných služeb je činnost obecní policie, kterou popisuje kapitola pět. Jsou zde uvedeny historické souvislosti vzniku tohoto orgánu, kdo je zřizovatelem obecní policie a jak tento orgán funguje, jeho pravomoci a povinnosti v dané obci.

Ta je také hlavním tématem poslední šesté kapitoly, kde je analyzována a zhodnocena její činnost a ekonomické výsledky pomocí SWOT analýzy, modelu „dělat správné věci správně“ (Smart Administration) a zpracováním získaných dat od odpovědných pracovníků města. V závěru jsou uvedena doporučení pro racionalizaci zvolené služby a shrnutí celé práce.

1 Charakteristika veřejné správy

Nahodil (2014, str. 9) ve své práci uvádí, že veřejná správa představuje systém subjektů veřejného sektoru, který zahrnuje instituce s centrální působností (instituce státní správy) a instituce s územní působností (samosprávné jednotky). Podle Horzinkové a Novotného (2004, str. 10) lze veřejnou správu vymezit jako správu veřejných záležitostí vykonávanou subjekty veřejné správy nebo prostřednictvím jejich orgánů. Lze konstatovat, že přesné vymezení pojmu veřejná správa v podstatě neexistuje. Vždy záleží na tom, z jakého hlediska na veřejnou správu pohlížíme.

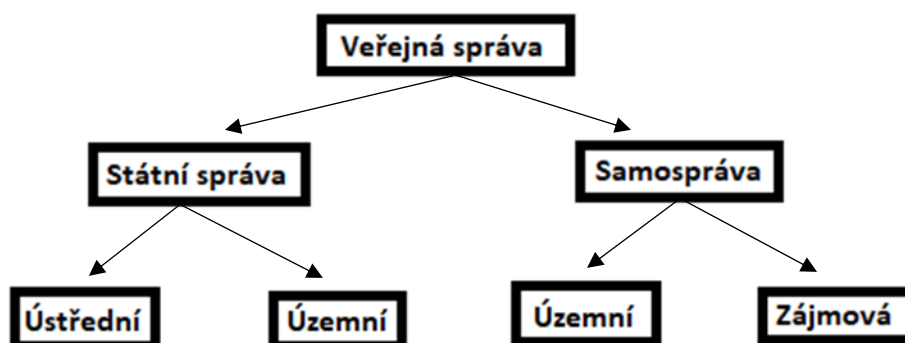
Dle Pomahače (2013) je veřejnou správou v materiálním smyslu označován souhrn všech správních činností předmětně souvisejících s vládnutím na ústřední a místní úrovni a s poskytováním veřejných služeb, zatímco veřejná správa ve formálním smyslu je činností organizačních jednotek a osob, jimiž jsou buďto správní úřady jakožto přímí nositelé veřejné správy, nebo úřední osoby vykonávající úkony správní povahy, anebo zařízení v postavení nepřímých subjektů veřejné správy.

Veřejnou správu lze chápat jako:

- správa území, státu, kraje, obce,
- správa věcí, ke kterým má veřejnost vlastnická práva,
- správa veřejných záležitostí,
- správa veřejných financí,
- správa užívání veřejných objektů a zařízení.

V centralistickém pojetí státu je nositelem veřejné správy pouze stát. V současné době je veřejná správa v České republice rozdělena na státní správu a samosprávu (viz obrázek č. 1).

Obrázek 1: Schéma veřejné správy v ČR

Zdroj: Nahodil (2014, str. 39)

1.1 Státní správa

Státní správa je nezastupitelnou součástí veřejné správy, jedná se o veřejnou správu, která je uskutečňována státem buď přímo, nebo zprostředkovaně územní samosprávnou a je odvozena od podstaty postavení a poslání státu a způsobů realizace státní moci (Nahodil, 2014, str. 39). Dle Horzinkové a Novotného (2013, str. 36) jsou vykonavateli státní správy především orgány státu označované jako správní úřady, popř. správní orgány.

Orgány vykonávající státní správu jsou:

- ústřední orgány státní správy-jednotlivá ministerstva, např. ministerstvo financí, zahraničních věcí, vnitra, kultury, zemědělství aj.
- jiné ústřední orgány státní správy-např. Úřad vlády, Český statistický úřad, Český báňský úřad, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže atd.
- jiné územní orgány státní správy se speciální působností-např. úřad práce, školský úřad atd.

Vrcholným orgánem výkonné moci je v České republice vláda. Má celostátní působnost a skládá se z předsedy vlády, místopředsedů a ministrů.

1.2 Samospráva

Samospráva představuje veřejnou správu uskutečňovanou veřejnoprávními subjekty nestátního charakteru a státní správa dozoruje činnost místní samosprávy. Veřejná moc je v tomto případě decentralizována a je realizována pomocí samosprávných subjektů (Nahodil, 2014, str. 40). Samospráva se dále dělí na územní samosprávu a zájmovou samosprávu. Své úkoly plní samospráva vlastními silami a prostředky (Horzinková a Novotný, 2004, str. 11)

Územní samospráva v ČR zahrnuje obce, jako základní územní samosprávné celky a Vyšší územně samosprávné celky, kterými jsou Praha a 13 dalších samosprávných krajů (Svoboda a Schelle, 2007, str. 49). Dle Pekové (2011, str. 19) územní samospráva vznikala:

- přirozeně jako obce, města-municipality s větším či menším počtem obyvatel, kteří sídlí na stejném místě (v hranicích municipality),
- uměle (z vůle zákonodárce, který k tomu přijme příslušné právní normy) jako vyšší územní samosprávný celek.

Zájmová samospráva v sobě zahrnuje činnost tzv. profesních komor. V některých profesních komorách je pro pracovníky v daném oboru členství povinné. Jedná se především o lékaře (Česká lékařská komora, Česká stomatologická komora), advokáty (Česká advokátní komora), exekutory (Česká exekutorská komora), atd.

2 Obce

Základní ustanovení o obcích najdeme v zákoně č. 128/2000 Sb. zákon o obcích, kde se uvádí, že obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů a tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Území každé obce je vymezeno jedním nebo více katastrálními územími. Koudelka (2001, str. 51) uvádí, že obec je veřejnoprávní korporací s charakteristickými znaky, kterými jsou:

- vlastní území (územní základ obce),
- obyvatelstvo obce (personální základ obce)
- vystupování v právních vztazích svým jménem (právní základ obce),
- vlastní majetek a hospodaření podle vlastního rozpočtu (ekonomický základ obce).

Občanem obce je každá fyzická osoba, která je v obci hlášena k trvalému pobytu a je státním občanem České republiky.

2.1 Druhy obcí

Obec je základním typem jednotky územní samosprávy. Některé obce mohou být za splnění určitých podmínek prohlášeny za městys, město nebo statutární město. Zvláštní postavení potom má Hlavní město Praha (Horzinková a Novotný, 2013, str. 132).

Městys je označení pro typ obce stojící velikostně, ale i významově mezi městem a vsí a dle zákona 128/2000 Sb. je obec městysem, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Obec, která byla oprávněna užívat označení městys přede dnem 17. května 1954, je městysem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, od kterého se obec stává městysem.

Městem je obec, která má nejméně 3000 obyvatel a pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Žádosti obcí o stanovení městem řeší usnesení vlády č. 418 ze dne 2. května 2001. V tomto usnesení jsou stanovena kritéria pro posuzování těchto žádostí.

Statutární města tvoří zvláštní skupinu. Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy, kdy se toto rozčlenění provede statutem města, který je vydán jako obecně závazná vyhláška. Odtud statutární město (Horzinková a Novotný, 2013, str. 134), seznam statutárních měst je uveden v zákoně 128/2000 Sb., zákon o obcích.

2.2 Orgány obcí

Obec má za povinnost pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, což je dáno zákonem 128/2000 Sb. Zákon o obcích. Touto činností se zabývá zastupitelstvo obce a další její orgány, jako například rada obce, starosta, obecní úřad a další zvláštní orgány obce. V případě města se jedná o zastupitelstvo města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Zákon o obcích vymezuje jejich pravomoci, působnost a jejich vzájemnou provázanost.

2.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Tyto pravomoci jsou uvedeny v zákonu 128/2000 Sb. Zákon o obcích, § 84 a patří sem mimo jiné:

- schvalovat program rozvoje obce,
- schvalovat rozpočet obce, závěrečný účet obce a účetní závěrku obce sestavenou k rozvahovému dni,
- vydávat obecně závazné vyhlášky obce,
- rozhodovat o vyhlášení místního referenda,
- navrhovat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí,
- volit z řad členů zastupitelstva obce starostu, místostarosty a další členy rady obce (radní) a odvolávat je z funkce
- zřizovat a zrušovat obecní policii,
- rozhodovat o spolupráci obce s jinými obcemi a o formě této spolupráce,
- rozhodovat o zřízení a názvech částí obce, o názvech ulic a dalších veřejných prostranství,

Pro stanovení počtu členů zastupitelstva obce je rozhodující počet obyvatel obce k 1. lednu roku (viz tabulka č. 1), v němž se konají volby. Dále se přihlédne k velikosti územního obvodu.

Tabulka 1: Stanovení počtu členů zastupitelstva

do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů.

Zdroj: § 68 zákona 128/2000 Sb. Zákon o obcích

Dle § 82 výše uvedeného zákona má člen zastupitelstva obce při výkonu své funkce právo:

- předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání,
- vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na statutární orgány právnických osob, jejichž zakladatelem je obec, a na vedoucí příspěvkových organizací a organizačních složek, které obec založila nebo zřídila; písemnou odpověď musí obdržet do 30 dnů,
- požadovat od zaměstnanců obce zařazených do obecního úřadu, jakož i od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce; informace musí být poskytnuta nejpozději do 30 dnů.

Vedle práv má člen zastupitelstva také povinnosti. Jednou z povinností uvedených v § 83 28/2000 Sb. Zákon o obcích je povinnost účastnit se zasedání zastupitelstva, a pokud je členem jiných orgánů obce, i zasedání těchto orgánů.

2.2.2 Starosta

Starosta je jednočlenným orgánem obce a zastupuje obec navenek. Může jím být osoba starší 18 let, která je občanem České republiky. Starostu volí do funkce zastupitelstvo obce ze svých členů. Stejně tak volí zastupitelstvo obce i místostarostu, který zastupuje starostu, pokud je starosta odvolán nebo se funkce vzdal a není současně zvolen nový starosta.

Zvláštním druhem starosty je primátor. Jedná se o označení funkce ve statutárních městech a v hlavním městě Praha.

Dle zákona 128/2000 Sb. Zákon o obcích starosta:

- odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok (§ 42),
- plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu; vedoucí odboru jmenuje, odvolává a stanoví jim plat, jen není-li zřízena rada obce,
- může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech,
- může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,

- odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce,
- zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu,
- rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce,
- plní další úkoly stanovené tímto zákonem a zvláštními zákony,
- plní obdobné úkoly jako statutární orgán zaměstnavatele podle zvláštních právních předpisů vůči uvolněným členům zastupitelstva a tajemníkovi obecního úřadu.

Dále starosta svolává a většinou i řídí zasedání zastupitelstva obce a rady obce.

2.2.3 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, pokud to stanoví zákon.

Zákon 198/2000 Zákon o obcích § 99 uvádí, že počet členů rady obce je lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů, přičemž nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. V obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada obce nevolí, a její funkci zastává starosta.

Schůze rady obce jsou neveřejné a mezi její kompetence patří např. zabezpečování hospodaření obce, schvalování rozpočtu, vydávat nařízení obce apod.

2.2.4 Obecní úřad

Posledním orgánem obce je obecní úřad. Tvoří jej starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu (je-li tato funkce zřízena) a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu. V čele obecního úřadu je starosta. (Horzinková a Novotný, 2013, str. 180)

Funkci obecního úřadu plní ve městech městský úřad a ve statutárních městech magistrát. Tento úřad je výkonným orgánem dané obce. Složitost organizační struktury obecního úřadu je většinou závislá na velikosti obce. Čím je obce větší, tím bývá i organizační struktura složitější.

Dle zákona o obcích 128/2000 Sb. obecní úřad

- v oblasti samostatné působnosti
  - a) plní úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce,
  - b) pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti,
  - c) rozhoduje v případech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem;

- vykonává přenesenou působnost podle § 61 odst. 1 písm. a) s výjimkou věcí, které patří do působnosti jiného orgánu obce.

3 Veřejné služby

Nejen veřejné služby, ale služby obecně slouží k uspokojování lidských potřeb. Např. profesor Abraham Maslow popsal hierarchii těchto potřeb, kdy k uspokojení vyšší potřeby může dojít až po uspokojení nižší potřeby.

Hierarchie potřeb podle Maslowa (Škrabová, 2009):

- fyziologická úroveň potřeb (jídlo, pití, spánek),
- potřeba bezpečí a jistoty (domov, práce, fyzické bezpečí, zdraví),
- společenská potřeba (kamarádi, přátelé, rodina),
- potřeba uznání (pochvala, úcta),
- potřeba seberealizace (uplatnění sebe sama).

Dle Ochrany (2007, str. 159) jsou veřejné služby takové služby, které jsou zabezpečovány orgány veřejné správy a jejímž uživatelem je veřejnost. Znamená to tedy, že veřejné služby jsou veřejnými statky, a to buď čistými či smíšenými. Produkce těchto statků orgány veřejné správy je nutná z důvodu selhání trhu. Trh jako takový nemá zájem produkovat tyto služby nebo je produkuje ve velmi omezeném množství.

Ochrana (2007, str. 8-9) dále uvádí, že veřejná služba je druhem služby, který má ekonomický, sociální a právní obsah. Pokud si vytyčíme za cíl nalézt nějakou jednoznačně přijatelnou definici veřejné služby (respektive služby obecně), pak takovéto vymezení prozatím neexistuje.

Slavík (2014) uvádí základní znaky veřejných služeb:

- mají nehmotnou povahu; nelze je skladovat či předvádět staticky, obtížněji než u výrobků se kontroluje jejich kvalita,
- vyžadují spolupráci zákazníka a těsný kontakt s personálem dodavatele,
- jsou dodávány v reálném čase, který má bezprostřední vliv na jejich užitek pro zákazníka,
- jdou dodávány rozmanitým způsobem, přičemž místo jejich dodání a spotřeby je velmi často totožné.

Benčo (2011, str. 47) upozorňuje, že právě neskladovatelnost a neoddělitelnost jsou dva základní znaky veřejných služeb.

3.1 Členění veřejných služeb

Jak uvádí Stejskal a kol. (2017, str. 39) a také Benčo (2011, str. 131) *členění služeb navazuje bezprostředně na ekonomickou podstatu služeb, protože odhaluje konkrétní projevy existence služeb, a umožňuje tak analýzu z různých ekonomicko-společenských hledisek.*

Jedním z hledisek, podle kterého členíme veřejné služby hledisko ekonomické a dělí statky na soukromé a kolektivní (Mikušová Meričková a Stejskal, 2014, str. 58). Kolektivní statky se dále dělí na čisté kolektivní statky (např. obrana státu, základní školy) a smíšené kolektivní statky, kam řadíme statky poskytované za poplatek a statky v podobě společných zdrojů (Mikušová Meričková a Stejskal, 2014, str. 63). Další členění je z hlediska způsobu produkce, spotřeby a jak jsou služby financovány. V této podkapitole jsou stručně popsány první dvě hlediska členění. Způsoby financování veřejných služeb jsou uvedeny v další podkapitole.

Způsoby produkce uvádí Mikušová Meričková a Stejskal (2014, str. 64) tři:

- produkce realizovaná veřejným sektorem (organizacemi a institucemi veřejného sektoru případně státními podniky nebo organizacemi napojenými na veřejné rozpočty),
- produkce realizovaná ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru,
- produkce realizovaná soukromým sektorem (forma veřejných zakázek).

Z hlediska spotřeby lze služby rozdělit na:

- služby se spotřebou fakultativní; spotřebitel si zvolí, zda bude službu (statek) spotřebovávat,
- služby se spotřebou automatickou; spotřebu nelze ovlivnit, často si ji spotřebitel ani neuvědomuje (řadíme sem i tzv. poručnické statky, jejichž spotřebu nařizuje stát).

3.2 Financování veřejných služeb

Veřejné služby jsou financovány několika způsoby nebo jejich kombinacemi. Jedná se jednak o financování z prostředků státního rozpočtu, kdy jsou veřejné služby garantované či přímo poskytované státem prostřednictvím rozpočtových kapitol rezortů, státních fondů nebo jiných organizací zřízených ministerstvy či jinými státními úřady (Hyánek, Prouzová, Škarabelová a kol., 2007, str. 27). Dále jsou veřejné služby financovány z rozpočtů územních samosprávných celků a také se na financování podílí přímo spotřebitel, a to poplatkem za užití služby. Dle Mikušové Meričkové a Stejskala (2014, str. 65) jsou čisté veřejné statky hrazeny z veřejných rozpočtů (typicky z daňových příjmů) a smíšené veřejné statky a jsou obvykle financovány kombinací zdrojů z veřejného rozpočtu a příjmů z uživatelských poplatků spotřebitelů.

„Zvláštním typem kombinace uvedených druhů financování jsou úhrady prokazatelné ztráty. Zde dochází ke zpoplatnění služby pro koncového uživatele, která však nepokryje veškeré náklady vynaložené na službu. Rozdíl (prokazatelnou ztrátu) tak dorovnává třetí subjekt, např. stát. Jedná se například o služby veřejné osobní dopravy nebo univerzální telekomunikační službu“ (Hyánek, Prouzová, Škarabelová a kol., 2007, str. 27).

Mezi finanční zdroje pro poskytování veřejných služeb lze zahrnout i dotace a sponzorské dary ze soukromého sektoru (příspěvky na provoz sportoviště, na dopravu školáků na lyžařský kurz apod.)

3.3 Hodnocení kvality veřejných služeb

„Kvalita služby je předpokladem spokojenosti zákazníka“ (Pomahač a kol., 2013, str. 231). Tato definice jistě platí jak v soukromém, tak i ve veřejném sektoru. Hyánek, Prouzová, Škarabelová a kol. (2007, str. 147) uvádějí, že kvalita se odvíjí od uspokojování potřeb a zájmů nejenom samotných uživatelů, ale i zájmů zadavatelů služeb. Tento výrok sice zmínění autoři vztahují na sociální služby, ale platí to prakticky pro všechny služby poskytované veřejnými subjekty. Ovšem jak uvádí Halásek (2004, str. 52) a Stejskal a kol. (2017, str. 217) posuzování kvality je u veřejných služeb mnohem obtížnější a komplexnější než v soukromém sektoru. Zatímco v soukromém sektoru vede spokojenost zákazníka k většímu zisku, rostoucí poptávka po veřejných službách se může stát i kontraproduktivní. Tímto způsobem může dojít k efektu přetížení a ke zvyšování veřejných výdajů na poskytování veřejných služeb. Dle Haláska (2004, str. 53) je základem dosažení kvalitně poskytované služby hospodárné a efektivní využívání zdrojů. Mezi tyto zdroje autor řadí především peněžní prostředky, personál, budovy a zařízení.

Kvalita služeb se hodnotí na základě různých kritérií a také výsledků průzkumů, informačních systémů, řízených rozhovorů, dotazníků apod. Důležitou roli hrají ekonomické ukazatele poskytovaných služeb a také spokojenost občanů. Velice často se při hodnocení veřejných služeb používá kombinace obou ukazatelů.

K řízení kvality veřejných služeb je používána řada nástrojů. Dle Stejskala a kol. (2017, str. 224) a také dle Pomahače (2013, str. 258) mezi ně patří:

- zavedení a certifikace ISO,
- modely excelence (CAF, EFQM),
- benchmarking/benchlearning,
- TQM (Total Quality Management),

- BSC (Balanced Scorecard),
- Charta občana,
- EMAS (systém enviromentálního řízení organizace).

Důvodem, proč se zabývat kvalitou a hodnocením poskytovaných veřejných služeb je především zvýšení hospodárnosti a efektivnosti vynakládaných prostředků státu a obcí.

3.4 Smart Administration: Model „dělat správné věci správně“

Jak uvádí Půček a Ochrana (2009, str. 47-48) usilovaly vlády České republiky od 90. let o reformu veřejné správy a v rámci ní také od roku 1999 o zvýšení kvality a výkonnosti veřejné správy. Proto byl dne 11. července 2007 schválen usnesením vlády ČR č. 757 materiál s názvem „Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby“ s podtitulem „Strategie realizace Smart Administration v období 2007-2015“.

Smart Administration neboli efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby je tedy vládní strategie, jejímž cílem je zajistit koordinovaný a efektivní způsob zlepšování veřejné správy a veřejných služeb. Základním cílem této strategie bylo transformovat a zjednodušit postupy používané ve veřejné správě (Smart Administration, 2018).

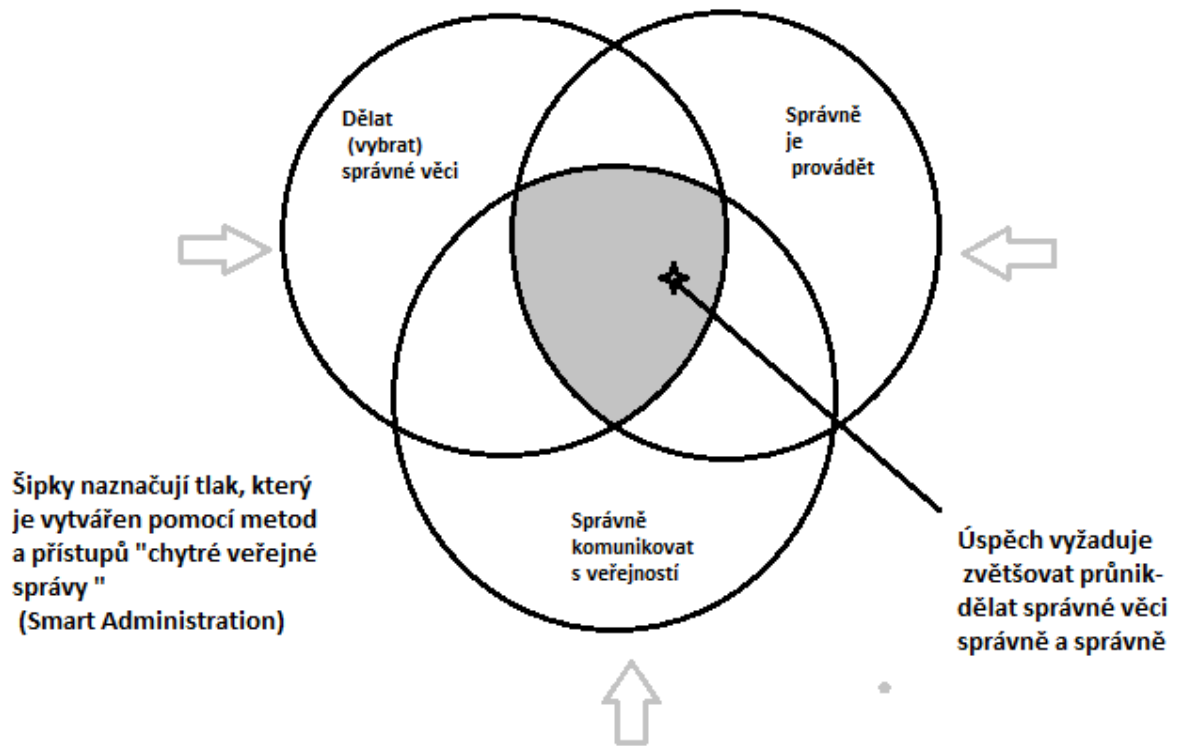
Dle Půčka a Ochrany (2009, str. 62) je klíčem k moderní, efektivní a výkonné veřejné správě, a tedy ke Smart Administration při rozvoji území, ale také při jeho správě, a to na místní, regionální i státní úrovni model „Dělat správné věci správně“.

Mezi základní cíle tohoto modelu patří (obr. č. 2):

- vybrat a prosadit „správné věci“, tj. nejpotřebnější a nejdůležitější investice, aktivity, veřejné služby, opatření atd., a to v optimálním rozsahu;
- správně je provádět;
- správně komunikovat s veřejností, a to jak v oblasti výběru a schvalování „správných věcí“, tak v oblasti správného provádění.

Každý z uvedených cílů má svoji funkci a význam, ale teprve jejich vzájemné propojení (průnik viz obrázek č. 2) vede k úspěchu při aplikaci Smart Administration v praxi. Čím bude tento průnik větší, tím bude úspěšnější realizace daného modelu.

Obrázek 2: Model „Dělat správné věci správně“

Zdroj: Půček a Ochrana, 2009

Tyto jednotlivé cíle budou dále aplikovány na činnost Městské policie Chvaletice, její zřízení zastupitelstvem města, provoz a její komunikaci se zastupitelstvem a s veřejností.

4 Město Chvaletice

Město Chvaletice se nalézá v západním okraji okresu Pardubice na levé straně řeky Labe při silnici spojující Pardubice a Kolín (Chvaletice, 2018), na úpatí Železných hor (Obr. č. 2). První zmínky o Chvaleticích se objevují v písemných zprávách v roce 1393, kdy byl dvůr s tvrzí u obce majetkem Hereše z Chvaletice a od roku 1407 pak Myslibora (Švec, 1993, str. 6)

Historie města Chvaletice je úzce spojena s Telčicemi, od roku 1720 osadou Chvaletic. Roku 1953 se Telčice staly samostatnou obcí a svým počtem obyvatelů i rozlohou několikanásobně převýšily Chvaletice. Ovšem po 21 letech (1975) se obce opět spojily v jeden celek (Švec, 1993, str. 22) pod jeden název Chvaletice. Na webových stránkách města se můžeme dočíst, že převážná část původní obce Chvaletice musela ustoupit těžbě pyritové břidlice a zbytek původní obce se dnes nazývá Hornickou čtvrtí. Ani pojmenování Telčice úplně nezmizelo z map a je zachováno v názvu jedné ulice ve Chvaleticích, která se jmenuje V Telčicích.

Status města získaly Chvaletice 1. ledna 1981. Na webových stránkách města lze najít tyto statistické údaje:

• Počet částí	2
• Katastrální výměra	850 ha
• Počet obyvatel	3326
• Z toho v produktivním věku	1969
• Průměrný věk	35,5 let

Ve městě se nalézá mateřská a základní škola, Střední odborné učiliště zemědělské, kulturní dům, knihovna, lékárna a jednotlivé ordinace lékařů. V Hornické čtvrti stojí evangelický kostel v sousedství s místním hřbitovem a starou školou postavenou dle projektu architekta Řepy, a která je v současnosti prohlášena za kulturní památku.

Pokud pomineme, že i samotná správa města je veřejnou službou, nabízí město celou řadu služeb obyvatelstvu. Kromě péče o veřejné prostranství a svoz odpadu město nabízí pečovatelskou službu, veřejný pořádek zajišťuje městská policie, kulturní akce probíhají většinou v Kulturním domě, kde se také nachází městská knihovna. Činnost městské policie je dále zpracována v samostatné kapitole.

Obrázek 3: Poloha města Chvaletice

Zdroj: <https://mapy.cz>

4.1 Svazek obcí

Dle zákona 128/2000 Sb., zákona o obcích mají obce právo být členy dobrovolného svazku obcí (§ 49) za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů. Obce mohou tyto svazky vytvářet nebo vstupovat do již vytvořených svazků. Tyto svazky obcí jsou právnickou osobou, která se zapisuje do rejstříku svazků obcí u krajského úřadu příslušného podle sídla svazku obcí.

Město Chvaletice je členem Svazku obcí Přeloučska. Předmětem činnosti Svazku obcí Přeloučska je spolupráce členských obcí (jichž je přes 50) v oblasti hospodaření a nakládání s komunálními odpady. Tato činnost je vykonávána firmou „Svazek obcí Přeloučska, a.s.“, kdy Svazek obcí je 40 % vlastníkem společnosti (Město Přelouč, 2018).

Nejvyšším orgánem Svazku je valná hromada, jejímiž členy jsou všechny členské obce Svazku zastoupené starostou nebo zástupcem delegovaným členskou obcí. Výkonným orgánem je Rada Svazku.

Dle informací poskytnutých paní Blankou Zaklovou, starostkou města Chvaletice, zajišťuje Svazek kromě pravidelného svozu komunálního odpadu také svoz plastů. Obyvatelům Chvaletic jsou poskytovány zdarma žluté plastové pytle, které firma první pondělí v měsíci pravidelně sbírá a obyvatelům výměnou dává nové pytle. Dále jsou na požádání poskytovány zdarma hnědé popelnice na bioodpad.

Místní poplatek za svoz komunálního odpadu je v současnosti 492 Kč na osobu a rok, bez ohledu na věk obyvatele města. Na dotaz, zda vybraná částka pokrývá náklady na odvoz odpadu, paní starostka Chvaletic přiznala, že město musí tuto službu dotovat z vlastních rozpočtových prostředků, a to částkou zhruba 0,5 milionu ročně. Přesto město již několik let výši vybíraného poplatku neměnilo.

Město Chvaletice je také členem Svazu měst a obcí České republiky. V tomto případě se nejedná o dobrovolný svazek obcí dle § 49 zákona 128/2000 Sb., zákona o obcích, ačkoli má v názvu slovo „svaz“.

Svaz měst a obcí ČR je dobrovolná, nepolitická a nevládní organizace s celostátní působností a v současné době sdružuje více než 2600 měst a obcí (SMOCR, 2018). Město Chvaletice je členem od 15. 2. 1990.

Jeho každodenní činnost je zaměřena především na oblast legislativy a různých opatření, např. strukturální politiky, politiky sociálního začleňování či dotačních titulů, které se dotýkají života obcí (SMOCR, 2018).

Hlavní cíle organizace jsou uveřejněny na webových stránkách Svazu měst a obcí ČR a patří sem:

- obhajovat společné zájmy a práva měst a obcí, a vytvářet tak příznivé podmínky k jejich rozvoji,
- podporovat a rozvíjet samosprávnou demokracii ve veřejné správě,
- podílet se na přípravě zákonů a dalších opatření, které mají dopad na místní samosprávu, a posilovat tak vliv obcí v legislativní oblasti,
- informovat vládu, parlament i instituce Evropské unie včas o tom, jaký dopad mohou mít jimi připravovaná opatření na kvalitu života občanů i na rozvoj jednotlivých území,
- posilovat ekonomickou samostatnost měst a obcí,
- vzdělávat zastupitele i pracovníky místních samospráv,
- podporovat výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe.

Každý člen Svazu měst a obcí ČR platí svazu členský příspěvek, který se skládá z pevné části a z variabilní části:

- pevná část členského příspěvku
  - a.) pro Komoru obcí ve výši 2.200,- Kč,
  - b.) pro Komoru měst ve výši 5.000,- Kč,
  - c.) pro Komoru statutárních měst a hlavní město Prahu ve výši 10.000,- Kč.
- variabilní část členského příspěvku ve výši 1,80 Kč za obyvatele

(SMOCR, 2018)

Město Chvaletice platí příspěvek ve výši 5.000 Kč (pro Komoru měst) a 1,80 Kč x 3326 (údaj o počtu obyvatel zveřejněný na webových stránkách města Chvaletice), celková výše příspěvku je tedy přibližně 10.987 Kč. Tento členský příspěvek se platí jednou ročně.

4.2 Technické služby města Chvaletice

Péči o veřejné prostranství a údržbu majetku města mají na starosti Technické služby města Chvaletice, které mají v současnosti 10 pracovníků stálých a dále zaměstnávají sezonní pracovníky a pracovníky veřejně prospěšných prací. Jejich hlavní pracovní náplní je údržba pořádku na území města (např. údržba dětských hřišť a laviček ve městě, likvidace odpadků z veřejných odpadových košů apod.), starost o veřejnou zeleň (sekání trávy, likvidace plevelu na veřejných záhoncích), na podzim likvidace spadaného listí a v zimě údržba komunikací v případě náledí či sněhu.

V loňském roce byl pro pracovníky Technických služeb zprovozněn nový hospodářský dvůr na pozemku bývalého statku (původní stál v Telčické ulici a byl již nevyhovující), který byl financován z větší části z úvěru ve výši cca 30 mil. Kč se splatností 20 let. Součástí výstavby byl i povinný archeologický výzkum na daném pozemku, který město Chvaletice vyšel na cca 2 mil. Kč. Samotný provoz Technických služeb je financován z rozpočtu města.

4.3 Pečovatelská služba ve městě

Pečovatelská služba je určena osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení a rodinám s dětmi, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci a vyžadují pomoc druhé osoby (Chvaletice, 2018).

Pečovatelskou službu město Chvaletice poskytuje formou ambulantní nebo terénní. Ambulantní pečovatelská služba je poskytována ve středisku osobní hygieny na adrese: Pečovatelská služba, U Stadionu čp. 236, 533 12 Chvaletice (v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů). Terénní pečovatelská služba se poskytuje v domácnostech uživatelů (Chvaletice, 2018).

Pracovnice Pečovatelské služby města Chvaletice mají při výkonu své práce k dispozici dvě služební auta a poskytují občanům, kteří mají uzavřenou s městem Chvaletice smlouvu o poskytování sociální pomoci např. tyto služby:

- pomoc s osobní hygienou
- zajištění stravy (s možností zapůjčení jídlonosičů)
- úklid domácnosti
- nákup
- různé pochůzky (vyzvednutí léků v lékárně, doprovod při návštěvě lékaře apod.)

Ve středisku osobní hygieny (SOH) je k dispozici bezbariérová koupelna se zvedacím zařízením a odpočívárnou. Vše se řídí „Pravidly poskytování Pečovatelské služby“, které jsou zveřejněny na webových stránkách města. Na těchto stránkách je uveřejněn také seznam všech úkonů, které město svým občanům nabízí, a to včetně ceníku, protože se jedná o placené služby.

4.4 Městská knihovna

Další službou, kterou poskytuje město Chvaletice svým občanům, je provozování městské knihovny. Na stránkách města Chvaletice (2017) lze najít stručnou historii místní knihovny, která byla založena jako knihovna Závodního klubu ROH Manganorudných a kyzových závodů Chvaletice v roce 1954. Nejdříve byly různé části knihovny rozmístěny po kancelářích a pracovištích závodu a teprve v roce 1960 byla slavnostně otevřena knihovna s čítárnou v Domě kultury Chvaletice (otevřený roku 1958), kde sídlí dodnes.

Od 1. 4. 1990 se stává Dům kultury příspěvkovou organizací a provozovatelem knihovny. Tato příspěvková organizace byla zrušena rozhodnutím městského zastupitelstva ve Chvaleticích ke

dni 31. 12. 1995. Od 1. 1. 1996 se stává městská knihovna organizační složkou odboru kultury Města Chvaletice (Chvaletice, 2017).

Kromě tradiční výpůjční služby městská knihovna nabízí další služby:

- meziknihovní výpůjční služba
- výpůjčka časopisů (prezenční i absenční)
- využívání výpočetní techniky s přístupem k internetu

V roce 1964 měla knihovna na 8 000 svazků a do současnosti vzrostl počet knih a časopisů k půjčení na 18 500 svazků. Počet členů, kteří navštěvují knihovnu a využívají jejích služeb, je 340, což je 10 % z celkového počtu obyvatel města.

Provoz knihovny řídí jedna pracovnice, která má na starosti nejen samotný provoz, ale i nákup nových knih, na který je z rozpočtu vyhrazeno ročně 110 tis. Kč. Další 50 tis. Kč je určeno na údržbu prostorů knihovny a pořizování nového inventáře (např. regály na knihy). Ovšem tato částka se každý rok mění podle finančních možností rozpočtu města.

5 Obecní policie

Mezi veřejné služby řadíme i činnost obecní (městské) policie. Z ekonomického hlediska se jedná o čistý veřejný statek, který je zřizován a financován místní územní samosprávou.

Cílem této kapitoly je charakterizovat pojem „obecní (městská) policie“, přiblížit její historii a také současné postavení a fungování. Stručně je zde také uvedena charakteristika obce, jakožto zřizovatele obecní policie.

V jednotlivých subkapitolách je uvedeno, kdo obecní policii řídí, kdo je zaměstnancem obecní policie, jaké má povinnosti a pravomoci. Dále je uveden přehled jednotlivých statistických údajů o obecní policii v ČR. Jedná se o souhrnné údaje o výši uložených pokut či finančních nákladech na provoz městské policie na území ČR.

5.1 Zřizovatel obecní policie

Podle českého právního řádu může obecní policii zřídit pouze obec. Je to tedy záležitost každé obce a rozhoduje o tom zastupitelstvo. Obecní zastupitelstvo může obecní policii nejen zřídit, ale také zrušit, a to vše obecně závaznou vyhláškou. Také obce, které byly při splnění daných podmínek prohlášeny za městys, město či statutární město, jsou oprávněny zřídit vlastní bezpečnostní sbor, který se ovšem s ohledem na status svého zřizovatele nazývá podle § 1 odst. 4 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, městská policie. Nežřídí-li zastupitelstvo obecní (městskou) policii, může k vyřizování věcí veřejného pořádku písemně pověřit zaměstnance obecního úřadu.

Dle Navrátila (2011, str. 26) mohou obce, které nezřídily obecní policii, uzavřít s jinou obcí v témže vyšším územní samosprávném celku (kraji), která obecní policii zřídila, veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě bude obecní policie této obce vykonávat úkoly stanovené tímto nebo zvláštním zákonem na území obce nebo obcí, které obecní policii nezřídily a jsou smluvními stranami této smlouvy.

Na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR je zveřejněn abecední seznam obcí a měst, které mají zřízenou obecní /městskou policii. Tento seznam obsahuje k 22. 8. 2017 celkem 378 obcí,

měst a městysů. V tabulce č. 2 je uvedený stručný přehled, který udává, kolik obcí má zřízenou obecní policii, kolik měst a městysů v České republice.

Tabulka 2: Přehled obcí s OP/MP dle statusu obce

Obce dle zřízení	Počet obcí s OP/MP
Obce	52
Města a městysy	314
Statutární města	12
Celkem	378

Zdroj: <http://www.mvcr.cz/>

5.2 Charakteristika obecní policie

Jak Macek (2003, str. 31) uvádí, obecní policie není u nás zcela novou institucí, a to z pohledu nejen ryze historického, ale i první poloviny 20. století. Pamětníci první republiky ji znali a mohou potvrdit, že však její tehdejší postavení a úkoly, které zajišťovala, byly spíše podružného významu, když většinu podstatných úkolů na úseku veřejného pořádku zajišťovaly státní bezpečnostní orgány.

Dále se Macek (2003, str. 33) zabývá současnými podmínkami vzniku a činností obecní policie. Právní podmínky pro existenci a činnost obecních a městských policíí byly položeny přijetím zákona ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Tento zákon má pro obecní policii, mezi ostatními právními normami, jimiž se ve své činnosti tato policie řídí, výsadní postavení, když formuluje podmínky její existence a činnosti a zároveň je i rozhodující právní normou, vyjadřující charakteristiku Institutu obecní policie. Zákon byl dále několikrát novelizován, přičemž úpravy z roku 2002, s účinností od 1.1.2003 lze považovat za doposud nejrozsáhlejší a nejpodstatnější. Uvedený zákon pojmenovává obecní policii jako orgán obce.

Obvyklá je úzká spolupráce obecní policie s Policií ČR. Umožňuje jim to zákon a činí tak na základě oboustranných dohod.

5.2.1 Řízení obecní policie

Jak bylo uvedeno v kapitole 4.2, zřizovatelem obecní policie je přímo obec zastoupená obecním zastupitelstvem. Dle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii řídí obecní policii v celém rozsahu starosta obce, pokud obecní zastupitelstvo nepověří řízením obecní policie jiného člena obecního zastupitelstva. Tento postup přichází v úvahu ve velkých městech. Obecní policii

nesmí řídit poslanec zákonodárného sboru. Rada obce může pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní policie některého ze strážníků (§ 4 odst. 2 ZOP). Navrátil (2011, str. 25) upozorňuje na podmínku, že strážník musí předložit tzv. negativní lustrační osvědčení.

5.2.2 Pracovníci obecní policie

Působnost obecní policie vykonávají především strážníci v pracovním poměru k obci. Dle zákona 553/1991 Sb., o obecní policii se strážníkem může stát bezúhonný občan České republiky starší 21 let, který je zdravotně způsobilý, dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou (výjimkou je takový strážník, který dostáhl 45 let věku a třikrát úspěšně absolvoval zkoušky odborné způsobilosti k datu 1. 1. 2009) a má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. (Navrátil, 2011, str. 29-30) Toto osvědčení o odborné způsobilosti strážníkům vydává Ministerstvo vnitra České republiky. Dle informací z webových stránek ministerstva vnitra nabyde dne 1. 1. 2018 účinnosti zákon č. 248/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii (dále jen „změnový zákon“). Mezi hlavní změny patří změna systému zkoušení odborné způsobilosti čekatelů a strážníků obecních policií a změna doby platnosti osvědčení vydávaného po úspěšném vykonání zkoušky odborné způsobilosti.

Ustanovení § 4f odst. 1 a 2 zákona o obecní policii zní:

(1) Osvědčení vydává ministerstvo strážníkovi na dobu 5 let, pokud úspěšně vykonal zkoušku.

(2) Po úspěšném vykonání čtvrté zkoušky vydá ministerstvo strážníkovi osvědčení na dobu neurčitou.

Přechodné ustanovení čl. II bod 1. změnového zákona dále upravuje podmínky, za kterých bude vydáno osvědčení na dobu neurčitou strážníkům s delší dobou praxe.

Čl. II bod 1. změnového zákona zní:

„Strážníkovi, který je v pracovním poměru k obci, ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona pětikrát úspěšně absolvoval zkoušku z odborné způsobilosti před zkušební komisí ministerstva a je držitelem platného osvědčení, vydá ministerstvo při další zkoušce osvědčení na dobu neurčitou.“

Ministerstvo vnitra vydává podle právní úpravy účinné do 31. 12. 2017 čekatelům a strážníkům po úspěšném vykonání zkoušky odborné způsobilosti osvědčení s platností na tři roky. Od 1. 1. 2018 (tj. při zkouškách konaných od ledna 2018) je vydáváno po úspěšném vykonání zkoušky osvědčení s platností na dobu pěti let, resp. na dobu neurčitou.

Candigliota a kol. (2010, str. 25) uvádí další pracovníky obecní policie, kam patří čekatelé a ostatní zaměstnanci. Všichni jsou v pracovněprávním vztahu k obci, nejedná se tedy o služební poměr jako u Policie ČR. Čekatelé musí splňovat všechny požadavky kladené na strážníky, těmi se ale stávají až po získání osvědčení o úspěšném absolvování zkoušky z odborné způsobilosti.

V tabulce č. 3 je zpracován počet zaměstnanců obcí zařazených do obecní (městské) policie v jednotlivých krajích v roce 2017. Nejvyšší počet zaměstnanců OP má kraj Hlavní město Praha (2238), přitom není ani zdaleka největším krajem v ČR. Počet zaměstnanců OP není závislý ani tak na velikosti jednotlivých krajů, jako spíše na počtu obcí, které mají zřízenou OP v daném kraji.

Tabulka 3: Počet zaměstnanců OP/MP (2017)

Kraj	Počet zaměstnanců obce zařazených do OP/MP celkem	Z toho strážníků	Z toho čekatelů	Z toho ostatních zaměstnanců
Královeshradecký	389	343	2	45
Jihočeský	397	349	2	46
Jihomoravský	1039	826	5	208
Karlovarský	256	187	1	68
Liberecký	307	266	1	40
Moravskoslezský	1545	1326	15	204
Olomoucký	436	385	3	41
Pardubický	308	273	0	35
Hl. m. Praha	2238	2055	7	176
Plzeňský	435	380	8	47
Středočeský	832	722	12	103
Ústecký	1026	817	5	199
Vysočina	218	185	1	32
Zlínský	348	317	2	30

CELKEM ČR	9774	8431	64	1274
------------------	-------------	-------------	-----------	-------------

Zdroj: <http://www.mvcr.cz/>

5.2.3 Povinnosti a pravomoci strážníka

Povinnost strážníka se vztahuje na území obce, která zřídila obecní policii, případně obce, kde vykonává úkoly na základě veřejnoprávní smlouvy (§ 3 a ZOP); mimo ně tuto povinnost nemá.

Město Chvaletice (2018) na svých webových stránkách zveřejnila přehled činností, které městská policie plní. Městská policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku a plní další úkoly, které stanoví zákon o obecní policii a další související předpisy, přičemž:

- přispívá k bezpečnosti osob a majetku
- dohlíží nad dodržováním pravidel občanského soužití
- dohlíží nad dodržováním obecně závazných vyhlášek a nařízení obce
- podílí se na dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu
- podílí se na ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých pravomocí činí opatření k jeho obnovení
- podílí se na prevenci kriminality v obci
- provádí dohled nad dodržováním čistoty v obci
- odhaluje přestupky
- odhaluje správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce

a plní další úkoly (dohlíží), které stanoví právní předpisy (např. zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, správní řád atd.)

Pravomoci strážníků jsou oproti policistům menší, přesto je však třeba počítat s tím, že strážník může chtít po občanovi prokázat totožnost, zakázat mu vstup na určené místo, zjišťovat, jestli není pod vlivem alkoholu nebo drog, nebo proti němu může i použít donucovací prostředky. Občan je povinen podat strážníkovi vysvětlení, pokud ho požaduje, odevzdat mu zbraň nebo věc. Strážníky můžeme vidět také v ulicích a na křižovatkách při usměrňování provozu, při měření povolené rychlosti a na preventivních dopravních akcích. (Státní správa, 2018)

Při plnění úkolů v pracovní době strážníci prokazují svoji příslušnost k městské policii stejnokrojem s odznakem městské policie na prsou a s nášivkou s názvem obce na záloktí

levého rukávu. Svrchní část stejnokroje strážníka je barvy černé, modré, žluté nebo v kombinaci těchto barev. Odznak strážníka obsahuje slova „městská policie“, státní znak nebo znak obce a identifikační číslo strážníka. Mimo pracovní dobu prokazují strážníci svoji příslušnost (pokud tak nečiní stejnokrojem) služebním průkazem, ve výjimečných případech pouze ústním prohlášením „městská policie“ (Chvaletice, 2018).

5.3 Městská policie města Chvaletice

Od roku 2011 působili na území města Chvaletice strážníci města Lázně Bohdaneč, a to na základě veřejnoprávní smlouvy. V této smlouvě byla ustanovena nejen vlastní činnost strážníků, ale i výše vstupního kapitálu na pořízení technického vybavení a výstroje. Dle informací paní starostky B. Zaklové byla tato smlouva z podnětu představitelů Města Lázně Bohdaneč předčasně ukončena. Došlo k rozdělení majetku i pracovníků a na základě rozhodnutí zastupitelstva města Chvaletice byla zřízena závaznou vyhláškou č. 1/2015 Městská policie Chvaletice (Chvaletice, 2018).

Bližší informace o činnosti Městské policie Chvaletice (MPCH) poskytli paní starostka B. Zaklová a dva strážníci MPCH při osobním jednání.

V současnosti má MPCH čtyři strážníky. Pro efektivní výkon služby je toto nedostatečný počet a město Chvaletice hledá další uchazeče o tuto práci. Všichni strážníci MPCH procházejí při nástupu do pracovního poměru školením dle zákona č. 248/2017 Sb., zákon o obecné policii (dříve č. 553/1991 Sb.), které probíhá ve školících centrech a hradí jej v plné výši obec.

Strážníci pracují v nepravidelných 12hodinových směnách, kdy slouží jeden nebo dva strážníci, někdy v případě potřeby i všichni (např. konání nějaké kulturní či sportovní akce). V době, kdy službu nekoná žádný strážník, vždy jeden z nich drží pohotovost a je stále na telefonu. Tato pohotovost je placena jako pracovní pohotovost, tj. procenty z hodinové mzdy-viz zákoník práce. Pokud dojde k výjezdu, je tento výjezd zařazen do pracovní doby a je to tak i uhrazeno ve mzdě. Místní strážníci tedy řeší nastalé situace i mimo svou pracovní dobu. Pro výkon své služby mají kromě výstroje a výzbroje k dispozici služební auto a také dva vycvičené psy.

Efektivita práce městské policie ve velké míře závisí na zkušenostech jednotlivých strážníků a také na jednotlivých doplňkových školeních. Tato školení jsou už v kompetenci obce a závisí na jejím rozhodnutí, jak vysokou finanční částku bude do těchto školení investovat.

Město Chvaletice umožňuje svým strážníkům účastnit se školení např. v oboru:

- zdravotnictví,

- střelba,
- sebeobrana,
- speciální autoškola,
- práce ve výškách,
- práce se služebními psy.

Městská policie města Chvaletice je financovaná z městského rozpočtu. Tento rozpočet je podle pravidel sestavován na každý rok a je veřejně přístupný na stránkách města. V tabulce č. 4 je uveden přehled rozpočtů a jejich plnění za poslední tři roky, které se týkají přímo městské policie. Pro rok 2018 je uveden pouze schválený rozpočet, výše skutečného čerpání bude znám po uplynutí celého roku.

Tabulka 4: Rozpočet města Chvaletice-Bezpečnost a veřejný pořádek (v tisících Kč)

Rok	Rozpočet schválený	Skutečné čerpání
2014	1 500	1 410
2015	1 500	3 299,37
2016	3 414	3 335,40
2017	3 432	3 240,12
2018	4 304,40	

Zdroj: <http://www.chvaletice.cz/>

V tabulce je vidět skokový nárůst finančních prostředků v roce 2015, který byl ovlivněn přechodem vykonávání činnosti městské policie z Města Lázně Bohdaneč na Městskou policii Chvaletice. Původně byl schválený rozpočet pro MP ve výši 1 500 000 Kč, ovšem po ukončení spolupráce s městem Lázně Bohdaneč a zřízení vlastní městské policie Chvaletice musel být rozpočet navýšen více jak dvojnásobně (viz tabulka č. 4). Další zvýšení rozpočtu je plánované na tento rok a jedná se o nárůst cca o 1 mil. Kč. K takovému navýšení dochází z rozhodnutí zastupitelstva města z důvodu dorovnání počtu zaměstnanců MPCH na pět strážníků (ze současných čtyř), což je původní koncepce města schválená při vzniku MPCH v roce 2015.

V současné době koná svoji činnost městská policie města Chvaletice také v obci Morašice, a to na základě veřejnoprávní smlouvy. Dle informací od paní starostky Chvaletic se jedná pouze o dohled nad místní dopravou, a to v rozsahu cca 6krát týdně po 1 hodině.

6 Analýza současného stavu činnosti MPCH

V kapitole 3.3 byl uveden názor některých autorů ohledně hodnocení veřejných služeb. Dle jejich názoru je posuzování kvality u veřejných služeb mnohem obtížnější a komplexnější než v soukromém sektoru (Halásek, 2004, str. 52; Stejskal a kol., 2017, str. 217). Také Hrabalová (2004, str. 85) uvádí, že hodnocení poskytování veřejných služeb je obtížné, proto je třeba vědět, čeho má služba dosáhnout a co odlišuje dobře poskytovanou službu od špatné. V soukromém sektoru je kladen důraz na kvalitu hlavně z důvodu zvýšení zisku. Pokud bude zákazník spokojen, stoupne podnikateli zisk. Poskytování služeb ve veřejném sektoru má za cíl uspokojit ty potřeby občanů, u kterých při jejich produkci selhává trh. Dle Hrabalové (2004, str. 85) by při hodnocení kvality poskytované služby měly být na prvním místě především zájmy uživatele.

Pro hodnocení a analýzu konkrétní veřejné služby bylo vybráno město Chvaletice. Vybranou službou je činnost Městské policie v daném městě a k její analýze jsou použity tyto metody:

- Smart Administration: Model „dělat správné věci správně“
- SWOT analýza
- Porovnání získaných dat o MPCH s dalšími městy se zřízenou MP

6.1 Analýza dle Smart Administration

Jak bylo uvedeno v kapitole 3.4, patří mezi základní cíle modelu Smart Administration tři základní body, které budou nyní aplikovány na činnost Městské policie Chvaletice:

- Vybrat a prosadit správné věci

Do roku 2011 udržovala ve městě Chvaletice pořádek pouze místní pobočka Policie České republiky. Poté na základě veřejnoprávní smlouvy s městem Lázně Bohdaneč dojížděla do Chvaletice hlídka městské policie města Lázně Bohdaneč na pravidelné obchůzky. Po vypovězení této smlouvy odsouhlasilo zastupitelstvo Chvaletic založení vlastní městské policie. Zvýšily se sice pro město výdaje na MP o cca 2 000 000 Kč ročně, ale pokrytí služeb oproti dojíždějícím hlídkám z města Lázně Bohdaneč se zvýšilo. V případě rychlého zásahu jistě nebyla nezanedbatelná ani vzdálenost dojíždění, což činí na trase Chvaletice-Lázně Bohdaneč zhruba 22 km, což je časově skoro půl hodiny.

- Správně je provádět

Půček a Ochrana (2009, str. 63) na tomto místě upozorňují, že zatímco výběr správných věcí je v odpovědnosti politických představitelů (v tomto případě zastupitelstva města), správné

provádění by mělo být činností manažerů a úředníků ve veřejné správě (tedy úředníků a strážníků MPCH). Správné provádění je otázkou promyšleného řízení a inovování. Je nutné sledovat efektivnost, hospodárnost a účinnost dané veřejné služby.

Např. efektivnost činnosti městské policie se zakládá právě na její nepravidelnosti. Dle informací od pracovníků MPCH, nemá hlídka ve službě daný konkrétní plán své činnosti. Většina věcí se řeší operativně, hlídky jezdí ve městě spíše namátkově nebo objíždějí klasická kritická místa. Ovšem opět nepravidelně, aby si případní delikventi nemohli vytipovat, kde hlídka v daný okamžik bude. Ale i v tomto případě existují výjimky, mezi něž patří pravidelné hlídání přechodů v době, kdy chodí děti do školy.

- Správně komunikovat

Správně se tento cíl nazývá „správně komunikovat s veřejností“. Pokud se jedná o činnost městské policie, musí tento orgán správně komunikovat nejen s veřejností, ale i se svým zřizovatelem, jímž je město zastoupené městským zastupitelstvem. Tímto směrem komunikuje MPCH pomocí pravidelných zpráv, kde je uveden přehled aktivit a řešených přestupků za dané období a samozřejmě evidence nákladů na svůj provoz.

S veřejností MPCH komunikuje na základě zveřejňování výběru případů, které MPCH řešila. Tyto případy jsou zveřejňovány na stránkách města Chvaletice a také v pravidelném měsíčníku „Chvaletický zpravodaj“. Dále MPCH pořádá besedy s veřejností, pokud se vyskytne nějaký problém, který je potřeba řešit tímto způsobem (např. nedávné šíření poplašné zprávy o osobách napadajících ženy ve Chvaleticích apod.). MPCH také navázala komunikaci s místní školou a pořádá pro žáky dopravní výuku a jiné přednášky.

6.2 SWOT analýza

SWOT analýza bývá nástrojem především v marketingu a managementu a je základem pro stanovení strategie celé firmy či její činnosti. Dle Keřkovského a Vykypěla (2006, str. 125) je její podstatou, že se při ní identifikují faktory a skutečnosti, které pro objekt analýzy představují silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby okolí. Jednotlivé části analýzy vycházejí z anglické zkratky a znamenají:

- Strengths (silné stránky),
- Weaknesses (slabé stránky),
- Opportunities (příležitosti),
- Threats (hrozby).

Ačkoli bývá SWOT analýza využívána především v soukromém sektoru, lze ji použít i ve veřejné sféře. V této kapitole je SWOT analýza aplikována na činnost městské policie Chvaletice. Jednotlivé kroky analýzy jsou zpracované v tabulce č. 5 a dále v dalším textu.

Tabulka 5: Matice SWOT analýzy-MPCH

<p>Silné stránky</p> <p>Zkušenosti strážníků Technické vybavení Komunikace s občany Spolupráce s PČR</p>	<p>Slabé stránky</p> <p>Nedostatek strážníků Omezená doba služeb Omezené finanční prostředky města</p>
<p>Příležitosti</p> <p>Noví uchazeči o práci u MP Nabídka dalších školení pro strážníky</p>	<p>Hrozby</p> <p>Odchod stávajících strážníků Příliv osob páchajících činností proti veřejnému pořádku a jiné delikty</p>

Zdroj: vlastní zpracování

Další zpracování analýzy je věnováno především silným a slabým stránkám organizace činnosti MPCH. Mezi silné stránky patří především zkušenosti strážníků, kteří tuto práci vykonávají už několik let a prošli kromě povinného školení a zkoušek také dalšími školeními, které jim umožnilo město. Také technické vybavení je na vysoké úrovni. Již při zahájení činnosti městské policie města Lázně Bohdaneč na území města Chvaletice, která byla zahájena roku 2011 na základě veřejnoprávní smlouvy, podílelo se město Chvaletice finančně na technickém vybavení. Nešlo jen o povinnou výzbroj a výstroj, ale z těchto finančních prostředků byl pořízen i vozový park (byly pořízeny auta americké výroby uzpůsobené pro tento typ činnosti). Po ukončení spolupráce s městem Lázně Bohdaneč bylo toto technické vybavení rozděleno a část byla převedena do majetku města Chvaletice. Další silnou stránkou městské policie je jistě komunikace s občany. Jedná se především o pravidelné zprávy o její činnosti, zveřejňování případů, které musela městská policie řešit, na webových stránkách města či v pravidelném Chvaletickém zpravodaji, které město vydává. V případě potřeby pořádá městská policie s občany i informativní setkání. Poslední a neméně důležitou silnou stránkou činnosti je spolupráce s Policií ČR, která má v městě Chvaletice svoji služebnu.

Mezi slabé stránky organizace městské policie lze zařadit především nedostatek strážníků. Je pravda, že ne každý se pro tuto práci hodí. Stal se i případ, kdy nově přijatý strážník po první noční službě raději z této pozice odešel. V současnosti má MPCH čtyři strážníky, kteří pracují v nepravidelných 12hodinových směnách. Pro pokrytí nepřetržitého provozu městské policie by bylo potřeba alespoň 8-9 strážníků, což je ale vzhledem k finančním možnostem města nereálné. A to je další slabá stránka, finanční omezení města.

Důležitým poznatkem je, že se ve všech kvadrantech matice řeší personální osazení místní městské policie. Samozřejmě, jak je uvedeno v prvním kvadrantu, místní strážníci jsou zkušení a oddaní své práci. Ovšem jejich počet je nedostatečný (slabé stránky), nábor nových pracovníků v tuto chvíli stagnuje, a pokud dojde k odlivu stávajících strážníků, bude činnost MPCH v ohrožení.

6.3 Zpracování získaných dat o činnosti MP

Tato podkapitola je zaměřena na analýzu a porovnání dat získaných přímo od pracovníků městské policie Chvaletice (na základě osobního rozhovoru a poskytnutí výroční zprávy MPCH za roky 2015-2017) a dále z interních zdrojů jednotlivých měst přístupných na jejich webových stránkách.

V České republice má zřízenou obecní (městskou) policii celkem 378 obcí a měst (údaj k 22. 8. 2018). V tabulce č. 6 máme přehled měst, které jsou svým počtem obyvatel srovnatelné s městem Chvaletice (3-4 tisíce obyvatel). V této tabulce jsou údaje o výdajích v ročním rozpočtu (2018), a to celkové a dále dílčí, určené pro činnost městské policie. Dále je tu zpracována výše výdajů na městskou policii ku celkovým výdajům města v procentech. Je zřejmé, že každé město investuje do činnosti své MP dle svých finančních možností. Nejčastěji se výše výdajů pohybuje mezi cca 3-4 % z celkového rozpočtu. Nejvyšší podíl investic do MP mají v této skupině měst města Sezemice (5,76%) a Chvaletice (6,36%). Z přehledu tedy vyplývá, že město Chvaletice vydává ze svého rozpočtu finanční prostředky na činnost městské policie nadprůměrně oproti jiným srovnatelným městům.

Tabulka 6: Rozpočty vybraných měst s MP

Město	Rozpočet města -výdaje MP v Kč	Rozpočet města -výdaje celkem v Kč	Výdaje MP/výdaje celkem v %
Sezemice	5 176 000	90 075 000	5,76

České Velenice	2 567 000	68 585 000	3,74
Rotava	1 860 000	101 388 500	1,84
Lázně Bohdaneč	3 084 000	78 411 500	3,93
Hanušovice	129 000	81 408 000	1,58
Desná	1 433 400	61 923 000	2,32
Sadská	2 526 837	77 932 974	3,24
Újezd u Brna	2 658 000	76 212 900	3,49
Moravský Beroun	1 283 134	98 387 515	1,30
Řevnice	2 441 000	55 098 000	4,43
Trmice	1 506 000	81 850 700	1,84
Velké Pavlovice	963 400	96 978 200	0,99
Budišov nad Budišovkou	2 639 800	57 881 000	4,54
Chvaletice	4 304 400	67 635 430	6,36

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních dat uvedených měst

V tabulce č. 7 jsou shrnuta data, která se vážou přímo k městu Chvaletice. Jak již bylo uvedeno, data poskytli přímo pracovníci města Chvaletice, samozřejmě se souhlasem vedení města.

Tabulka 7: MPCH-počet řešených přestupků na území města Chvaletice

MPCH	4/2015	2016	2017
Přestupky-blokové řízení	425	471	934
Přestupky v silničním provozu		361	467/367*
Přestupky-alkohol a toxikomanie		8	8
Přestupky proti veřej. pořádku		86	67
Přestupky proti občanskému soužití		9	11
Přestupky proti majetku		7	6
Ostatní přestupky		3	4
Přestupky-předáno ke správnímu řízení	6	24	19
Přestupky-řešeny domluvou	několik set	více než 155	75**

Trestné činy-předáno policii ČR	3	11	10
Ztracené osoby		2	3
Odchyt zvířat		9	
Výjezdy pohotovost		57	94
Případy bez výjezdu (řešeno následující směnu nebo předáno PČR)		58	158
Pokuty v Kč	413 400	578 500	1 197 300

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních dat MPCH

*rychlost/ostatní přestupky proti silničnímu provozu

**do 1. 7. 2017

Hlavním údajem je počet přestupků, které byly řešeny v blokovém řízení. V roce 2017 je vidět skokový nárůst, kdy bylo řešeno skoro až dvojnásobné množství přestupků. Dílčí rozdělení přestupků ukazuje, že jako nejčastější se jeví přestupky v silničním provozu. V souvislosti s tímto souvisí i výše uložených pokut, kdy celková suma je více jak 1 mil. Kč. Dle vyjádření odpovědného pracovníka MPCH má tento stav několik příčin:

- rozsáhlá změna v přestupkovém řízení (rozšíření přestupků, které strážníci projednávají na místě; přibyly kompetence ohledně zákona na ochranu před škodami způsobenými návykovými látkami apod.,
- špatná komunikace s Policií ČR ohledně určení úseku úsek pro dohled nad rychlostí vozidel na silnici č. 322 (okruh Chvaletic),
- program Prevence, besedy ve školách, dopravní výchova, ale i časově velmi náročná forma jakési formy sociálně psychologické intervence s problémovými rodinami atd.) a další preventivní aktivity strážníků.

Neméně důležitý je také údaj o počtu přestupků, které jsou řešeny domluvou. A to i přes názor pracovníků MPCH, že se nejen ve Chvaleticích ukazuje, že důsledné a přísné postihy mají dost silný preventivní účinek a domlouvání má většinou slabý výsledek. Po domluvě se dotyčný dříve či později znovu dopustí deliktu, zatímco u vysokých pokut se to stává jen zřídka.

Počet přestupků v daném roce je znovu zpracován v tabulce č. 8, kde jsou uvedeny jen celkové počty, ale jsou tam pro srovnání přidány i řešené přestupky v letech, kdy ve městě Chvaletice sloužila na základě veřejnoprávní smlouvy Městská policie Lázně Bohdaneč (2011-3/2015).

Tabulka 8: MPLB-počet řešených přestupků na území města Chvaletice

MPLB/MPCH	4/2011	2012	2013	2014	3/2015	4/2015	2016	2017
Počet přestupků	442	862	626	633	126	425	471	934

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních dat MPCH

Z tabulky (č. 8) vyplývá, že počet řešených přestupků postupně klesal, zhruba dvojnásobný nárůst těchto přestupků v roce 2017 oproti předešlému roku je dán změnou legislativy v přestupkovém řízení uvedenou v předchozím textu.

7 Doporučení pro optimalizaci činnosti MPCH

V předchozích kapitolách byla pomocí vybraných metod hodnocena činnost Městské policie Chvaletice. Z analýzy vyplývá, že organizace činnosti i financování MPCH je z pozice města v dané situace dostačující. Slabinou je v tomto případě počet sloužících strážníků, který nepokrývá služby v nepřetržitém provozu. Pro pokrytí nepřetržitého provozu by bylo potřeba minimálně osmi strážníků. Ovšem z finančního hlediska je toto řešení pro město nereálné. Nabízejí se dvě varianty řešení:

- Sdílení služeb s jinými obcemi
- Poskytnutí služeb dalším obcím

7.1 Sdílení služeb s jinými obcemi

V České republice právě probíhá projekt nazvaný „Centrum společných služeb“, který je zaměřen na meziobecní spolupráci. Projekt realizuje Svaz města a obcí ČR a k zapojení do tohoto projektu bylo osloveno zhruba 100 dobrovolných sdružení obcí. Prozatím se tento projekt týká omezeného okruhu služeb, z nich největší zájem je o řešení dotací, projektový management a realizaci projektů a dále pravidelné setkávání zástupců obcí a sdílení dobré praxe a zkušeností. Nejmenší zájem je o společnou IT podporu, technickou a stavební podporu a ekonomickou agendu jako je účetnictví, ekonomika a personalistika. (Ekonomický deník, 2018)

Pokud by se do seznamu sdílených služeb zařadila i bezpečnost, jistě by to některé obce uvítaly. Hlavně právě ty, které jsou v podobné situaci, jako město Chvaletice, kdy z finančních důvodů nelze pokrýt nepřetržitou službu městské policie. Obce by navzájem sdílely nejen zkušenosti, ale hlavně strážníky. V praxi by po vzájemné dohodě (podpořené smlouvou) mohli strážníci jedné obce v době služby vykonávat službu také v druhé obci v době, kdy strážníci dané obce budou mít volno. A samozřejmě i naopak. Např. pro město Chvaletice by to znamenalo zachování stávajícího počtu zaměstnanců a zrušení tzv. pohotovosti, kdy musí být strážníci ve svém volnu na telefonu pro případ nějaké události.

Dalším způsobem sdílení je případ, kdy se obce dělí o městskou policii. Jako příklad lze zmínit obce Židlochovice, Žabčice, Blučina a Vojkovice na Brněnsku, které se již v roce 2014 dělily o městskou policii. Náklady na provoz služebny, aut a plat pěti strážníků se rozpočítaly mezi jednotlivé obce. Každou obci tak vyšla přítomnost strážníků v ulicích na několik set tisíc korun ročně. V současnosti městská policie Židlochovice zabezpečuje činnost pro obce Židlochovice, Žabčice, Vojkovice, Blučina, Sokolnice, Kobylnice, Holasice, Rajhradice, Rajhrad, Opatovice a Popovice (Česká televize, 2018).

7.2 Poskytnutí služeb dalším obcím

Další variantou, jak zefektivnit činnost MPCH je poskytnutí svých služeb obcím ve svém okolí, které nemají zřízenou obecní policii. V okolí Chvaletic je v dojezdové vzdálenosti cca 5 km několik takových obcí (Kojice, Trnávka, Řečany nad Labem, Bernardov, Zdechovice atd.) Zastupitelé města by oslovili zástupce těchto obcí s nabídkou poskytnutí služeb své městské policie a poté by s obcemi, které projeví zájem, uzavřeli veřejnoprávní smlouvu. Příliv financí z takto poskytnutých služeb by městu Chvaletice umožnil přijmout další strážníky, kdy už bude možné pokrytí služeb v nepřetržitém provozu.

V další části je ještě jednou uveden stručný přehled výdajů města na MP v roce 2015, kdy došlo k ukončení spolupráce s MPBL a město si zřídilo vlastní městskou policii:

Schválený rozpočet města 2015, kdy služby konala MPLB... 1 500 000 Kč

Upravený rozpočet města 2015, kdy službu převzala MPCH... 3 665 000 Kč

Rozdíl... 2 165 000 Kč

Pokud budeme předpokládat, že město Chvaletice uzavře veřejnoprávní smlouvu se třemi obcemi o poskytování služeb MP, a každá ze smluvních obcí uvolní ze svého rozpočtu na službu MP 750 000-1 000 000 Kč ročně (město Chvaletice stála služba městské policie Lázně Bohdaneč ročně 1,5 mil. Kč, je pochopitelné, že obce v okolí Chvaletic mají menší rozpočty než třítisícové město), znamenalo by to pro Chvaletice roční příjem ve výši cca 2 250 000-3 000 000 Kč.

Závěr

Cílem této práce bylo charakterizovat veřejné služby poskytované na úrovni obcí, analyzovat aktuální stav a způsob jejich poskytování ve vybrané obci a prostřednictvím vybraných přístupů zhodnotit potřebnost a kvalitu daných služeb ve zkoumaném území a navrhnout vhodné řešení racionalizace vybrané služby.

Nejprve bylo důležité charakterizovat základní pojmy jako veřejná správa, obce a veřejné služby. Dle Nahodila (2014, str. 9) veřejná správa představuje systém subjektů veřejného sektoru a ty se dělí na státní správu a samosprávu. Tyto subjekty poskytují svým občanům veřejné služby, které mohou mít charakter čistého nebo smíšeného veřejného statku. Tyto služby poskytuje buď přímo stát, nebo územní samosprávné celky, což jsou kraje nebo jednotlivé obce. Dle zákona č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích se obce dělí na obce, městyse, města a statutární města. Zvláštní postavení má pak hlavní město ČR Praha. Každá obec či město mají pro výkon správy jednotlivé orgány a těmi jsou zastupitelstvo obce, starosta, rada obce o obecní úřad.

Další část práce už je zaměřena na charakteristiku vybrané veřejné služby a tou je činnost obecní policie. Obecní policie jako taková má na našem území svoji historii. Fungovala zde již za Rakouska-Uherska a v době vzniku samostatného Československého státu se pravidla jejího fungování převzala. Její činnost byla v době protektorátu a totalitního režimu z nařízení vyšších orgánů zrušena. Teprve po roce 1989 dochází k opětovnému zřizování obecních policií a to na základě zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii. V současnosti si může zřídit obecní policii každá obec na základě obecně závazné vyhlášky, o které rozhoduje obecní zastupitelstvo. Na území ČR má svoji obecní či městskou policii celkem 378 obcí a měst. Jejich činnost řídí starosta obce nebo jiný pověřený člen zastupitelstva. Pracovníci obecní policie jsou především strážníci, kteří jsou pracovním poměru k obci. Počet strážníků v jednotlivých obcích je na rozhodnutí představitelů obce, většinou rozhoduje velikost obce a finanční možnosti (rozpočet).

Mezi města, která mají zřízenou obecní policii, patří také Chvaletice. Je to menší město na rozhraní Pardubického a Středočeského kraje s 3 326 obyvateli. Kromě činnosti městské policie poskytuje město další veřejné služby, mezi něž patří pečovatelská služba, péče o veřejné prostranství, služby knihovny apod. Tyto služby mají ve městě dlouholetou tradici a zastupitelé města je se snaží dále rozšiřovat a zkvalitňovat.

Městská policie slouží v městě Chvaletice již od roku 2011. Nejdříve dojížděla do města hlídka z města Lázně Bohdaneč, a to na základě veřejnoprávní smlouvy. Po vypovězení této smlouvy

byla zastupitelstvem města Chvaletice v roce 2015 zřízena vlastní městská policie. Potřeba tohoto orgánu ve městě je hlavně z důvodu udržení veřejného pořádku. Negativním specifíkem Chvaletic je drogová problematika a alkohol. S tím jsou samozřejmě spojené právě přestupky na úseku veřejného pořádku, včetně rušení klidu či odhazování injekčních jehel na ulici nebo dokonce na dětském hřišti. Mimo represivní činnost se městská policie věnuje velmi výrazně také preventivnímu působení, kromě preventivních hlídek zaměřených jak na dohled nad veřejným pořádkem a dopravou se strážníci věnují i prevenci v oblasti protidrogové prevence. Podařilo se např. zařídit ambulantní odvykací léčbu pro některé osoby závislé na pervitinu. Do preventivní činnosti patří i besedy ve školských zařízeních či v klubu důchodců. Potřebná změna k lepšímu bude znamenat mnoho let intenzivní práce, ke které bude potřeba dostatek vůle nejen ze strany městské policie, ale i občanů a vedení města.

Z analýzy organizace a činnosti MPCH vyplývá, že v rámci možností města je stávající stav uspokojivý. Zároveň ale platí, že vždy jsou určité rezervy, které lze využít.

V závěru práce jsou vypracována dvě doporučení pro racionalizaci činnosti MPCH. Pro město Chvaletice by realizace doporučení znamenalo buď sdílení služby MPCH nebo poskytnutí této služby jiným obcím ve svém okolí.

Použité zdroje

Literatura:

BENČO, Jozef a Helena KUVÍKOVÁ, 2011. *Ekonomika veřejných služeb*. V Banské Bystrici: Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-557-0323-7.

CANDIGLIOTA, Zuzana, Kristýna MOLKOVÁ FOUKALOVÁ a Jiří KOPAL, 2010. *Jak si počínat v kontaktu s policistou a strážníkem: policejní právo v otázkách a odpovědích*. Brno: Liga lidských práv. Manuály. ISBN 978-80-87414-01-9.

HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, 2004. *Organizace veřejné správy*. Praha: Policejní akademie České republiky. ISBN 80-7251-158-0.

HORZINKOVÁ, Eva a Vladimír NOVOTNÝ, 2013. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 3., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-459-6.

HRABALOVÁ, Simona. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. Brno: Masarykova univerzita, 2004. ISBN 80-210-3356-8.

HYÁNEK, Vladimír, Zuzana PROUZOVÁ a Simona ŠKARABELOVÁ, 2007. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-4423-4.

KEŘKOVSKÝ, Miloslav a Oldřich VYKYPĚL, 2006. *Strategické řízení: teorie pro praxi*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck. ISBN 80-7179-453-8.

KOUDELKA, Zdeněk, 2001. *Obce a kraje: podle reformy veřejné správy v roce 2001*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Linde. ISBN 80-7201-272-X.

MACEK, Pavel a Vladimír HÁJEK, 2003. *Obecní policie II*. Praha: Vydavatelství PA ČR. ISBN 80-7251-133-5.

MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ, Beáta a Jan STEJSKAL, 2014. *Teorie a praxe veřejné ekonomiky*. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-526-9.

NAHODIL, František, 2014. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-536-4.

NAVRÁTIL, Jan, 2011. *Zákon o obecní policii: studijní pomůcka pro strážníky a čekatele obecních a městských policií*. Praha: Armex. Edice učebnic (Armex). ISBN 978-80-87451-09-0

NEDOROST, Libor, 1995. *Obecní policie*. Brno: Masarykova univerzita. Právnícké sešity. ISBN 80-210-1147-5.

OCHRANA, František, 2007. *Veřejné služby-jejich poskytování, zadávání a hodnocení: teorie a metodika poptávkového způsobu poskytování a zadávání veřejných služeb na úrovni municipalit*. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-31-6.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-614-1.

POMAHÁČ, Richard, 2013. *Veřejná správa*. V Praze: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-447-6.

PŮČEK, Milan a František OCHRANA, 2009. *Chytrá veřejná správa: kohezní politika*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, Národní orgán pro koordinaci. ISBN 978-80-86616-27-4.

SLAVÍK, Jakub, 2014. *Marketing a strategické řízení ve veřejných službách: jak poskytovat zákaznický orientované veřejné služby*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4819-1.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ, Beáta MIKUŠOVÁ MERIČKOVÁ a Veronika LINHARTOVÁ, 2017. *Teorie a praxe veřejných služeb*. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7552-726-4.

SVOBODA, Ivo a Karel SCHELLE, 2007. *Základy organizace veřejné správy*. Vyd. 2. Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-87071-22-9.

ŠVEC, Václav, 1993. *Chvaletice-pamětní publikace k výročí 850 let Telčic a 600 let Chvaletic*. Pardubice: Titan v. o. s.

Online zdroje:

Česká televize: *Menší obce investují do vlastní bezpečnosti, svého strážníka mají už i Lužice* [online]. 2018 [cit. 2018-07-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/zpravodajstvi-brno/zpravy/267415-mensi-obce-investuji-do-vlastni-bezpecnosti-sveho-straznika-maji-uz-i-luzice/>

Mapy: *Chvaletice* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=15.4205018&y=50.0247379&z=13&source=muni&id=2566&q=Chvaletice>

Město Budišov nad Budišovkou [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.budisov.eu/>

Město České Velenice [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.velenice.cz/>

Město Desná [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://mesto-desna.cz/>

Město Hanušovice [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.hanusovice.info/>

Město Chvaletice: *Město: poloha* [online]. 2018 [cit. 2018-03-14]. Dostupné z: <http://www.chvaletice.cz/mesto/poloha/>

Město Chvaletice: *Městská knihovna* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.chvaletice.cz/volny-cas/mestska-knihovna/sluzby/pohled-do-historie-235cs.html>

Město Chvaletice: *Městská policie* [online]. 2017 [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <http://www.chvaletice.cz/mestska-police/>

Město Chvaletice: *Pečovatelská služba* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.chvaletice.cz/informace/pecovatelska-sluzba-/zakladni-dokumenty-pecovatelske-sluzby/standard-c-1-poslani-cilova-skupina-cile-a-zasady-poskytovani-socialni-sluzby-200cs.html>

Město Lázně Bohdaneč [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://lazne.bohdanec.cz/>

Město Moravský Beroun [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.morberoun.cz/>

Město Přelouč: *Svazek obcí přeloučska* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.mestoprelouc.cz/svazek-obci-preloucska/>

Město Rotava [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.rotava.cz/>

Město Řevnice [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.revnice.cz/>

Město Sadská [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <https://www.mesto-sadska.cz/>

Město Sezemice [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <https://www.sezemice.cz/>

Město Trmice [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.mestotrmice.cz/>

Město Újezd u Brna [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.ujezdubrna.cz/>

Město Velké Pavlovice [online]. 2018 [cit. 2018-06-21]. Dostupné z: <http://www.velke-pavlovice.cz/>

Ministerstvo vnitra České republiky: *Obecní policie: Statistické údaje o činnosti obecních policií* [online]. 2017 [cit. 2017-12-22]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/obecni-policie-652273.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: *Počty obyvatel v obcích* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

Ministerstvo vnitra České republiky: *Seznam obcí, které mají zřízenou obecní policii* [online]. 2017 [cit. 2017-12-21]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/poskytnuti-informace-seznam-obci-ktere-maji-zrizenou-obecni-policii.aspx>

Obce se spojují, aby zajistili více služeb pro lidi. *Ekonomický deník* [online]. [cit. 2018-06-24].

Dostupné z: <http://ekonomicky-denik.cz/obce-se-spojuji-aby-zajistili-vice-sluzeb-pro-lidi/>

Smart Administration: *O Smart Adiministration* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z:

<http://www.smartadministration.cz/clanek/o-smart-administration-smart-administration.aspx>

Státní správa: *Města a obce: Co všechno může obecní policie* [online]. 2017 [cit. 2017-12-21].

Dostupné z: <https://statni-sprava.inform.cz/mesta-a-obce/co-vsechno-muze-obecni-policie/>

Svaz města a obcí České republiky: *Členský příspěvek* [online]. 2018 [cit. 2017-12-22]. Dostupné z:

<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/clenstvi/clensky-prispevek/default.aspx>

Svaz měst a obcí České republiky: *Hlavní cíle* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z:

<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/hlavni-cile/default.aspx>

Svaz měst a obcí České republiky: *Kdo jsme* [online]. 2018 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z:

<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/kdo-jsme.aspx>

Škrabová, Helena: *Druhy potřeb* [online]. 2009 [cit. 2018-04-08]. Dostupné z:

www.szymb.cz/admin/upload/sekce_materialy/POTŘEBY.pdf

Právní předpisy:

Zákon č. 128/2000 Sb., zákon o obcích

Zákon č. 553/1991 Sb., zákon o obecní policii